

‘Ouder worden, ik vind er niet veel aan’

TEKST DANA PLOEGER FOTO'S MERLIJN DOOMERNIK

Hans Kemna is casting director van het eerste uur. Nog steeds ontdekt hij acteertalenten. “Ik heb vooral twintigers als vrienden. Zij houden me fris.”

Les 1

Omring je met jonge mensen

“Al op jonge leeftijd ging ik graag met artistieke mensen om. In mijn puberteit had ik enkele vrienden die later begenadigd kunstenaar werden. Met hen ging ik naar musea, bezocht toneelstukken en films. Heerlijk vond ik dat.

Ik bevind me het liefst in een groep mensen die me inspireert, met name jonge mensen. Ik heb nauwelijks vrienden van mijn eigen leeftijd; de meesten zijn rond de twintig of dertig jaar. Ik vind het heerlijk om opgenomen te worden in hun groep.

Zoals op het verjaardagsfeestje van Halina Reijn waar ze het boek ‘Antiglamour’ van haar en Carice presenteerde. Toen stond ik tussen allemaal prachtige, jonge mensen in die überhippe Amsterdamse hamburgertent The Butcher. Ik keek om me heen en beseftte dat ik echt de oudste was.

Ik krijg daar geen complex van; ik geniet juist. Ik heb ze nodig. Jonge mensen geven me energie; ze houden me fris.”

Les 2

Doe stoute dingen

“Omgeven door acteurs en actrices uit de toneelwereld voel ik me thuis. Dat is altijd al zo geweest. Mijn vader was in zijn vrije tijd voorzitter van de Rotterdamse amateurvereniging ‘Onder Ons’. Zo kwam ik in aanraking met toneel.

Ik kreeg toneellessen bij John Lanting en wilde dolgraag naar de toneelschool. Mijn moeder was daarin heel stimulerend. Toen ik als 17-jarige auditie deed bij de toneelschool vonden ze me te jong. Dus ging ik eerst in dienst. Daar

kwam ik terecht bij de verkeersleiding van de luchtmacht en genoot van alle mannen om me heen. Ik zat voor mijn gevoel niet echt ‘in de kast’, maar was er zeker nog niet uitgekomen.

Dat kwam pas veel later. Ik deed allemaal stoute dingen met die mannen die zo ver van huis waren. Na een jaar deed ik opnieuw auditie bij de toneelschool en werd aangenomen. Dat was de mooiste tijd van mijn leven. Onze klas was bijzonder hecht en we deden alles samen, we zagen eindeloos veel toneelstukken, lazen erover en bestudeerden ze. Mijn mentor was Ank van der Moer; zij leerde ons niet alleen over toneel, maar vormde ons tot volwassen mensen. Onder haar handen ontwikkelde ik me van een jongen tot een volwassen, bewuste acteur.”

Les 3

Volg je neus

“Terugkijkend was ik zelf niet echt een heel goede acteur. Ik had wel een goede neus om de juiste mensen te ontmoeten. Die neus, gecombineerd met een flinke dosis geluk, heeft me ver gebracht. Zo schermde ik in de jaren zestig samen met Rutger Hauer, hij zat drie jaar onder mij op de Amsterdamse toneelschool. Toen ze voor de serie Floris acteurs zochten, noemde Rutger mijn naam, omdat ik goed kon scher-

men. Op die manier kreeg ik de rol van ridder Govert in de bekende jeugdserie. In die tijd leerde ik mijn goede vriend Paul Verhoeven kennen; hij was bezig was met Turks Fruit. Het was heel natuurlijk en logisch dat ik hem zou helpen met casten. ▶

Zo ontdekte ik Monique van de Ven en daarna raakte alles in de stroomversnelling. Het herkennen van talent is een vak, je moet kennis van zaken hebben, veel lezen en eindeloos veel toneelstukken bekijken.

Bij het zien van een talent voel ik van binnen blij en opgewonden. Tegenwoordig houd ik dat voor mezelf, ik wil niet dat zo'n talent direct wordt weggekaapt door andere casting directors. In mijn begintijd was ik de enige, nu duikelen de directors over elkaar heen en zijn er veel te veel acteurs en actrices.

Ik ben niet meer verbonden aan het door mij opgerichte Kemna Casting, dat heb ik verkocht. Maar ik cast nog steeds voor Toneelgroep Amsterdam en binnenkort waarschijnlijk voor het nieuwe gezelschap De Utrechtse Spelen.”

Les 4

Zonder erotiek geen leven

“Een talent herkennen heeft ook met erotiek te maken. Als iemand mooi is om naar te kijken en prachtig speelt, is dat opwindend. Erotisch. Charmatisch. Acteur zijn is toch een beetje een hoerig beroep, je geeft jezelf helemaal bloot op het toneel. Ik vind het dan fijner om naar een mooie jongen of een mooi meisje te kijken. Ze hoeven niet per se jong te zijn, ook een actrice als Ellen Vogel kan die betovering opwekken.

Op dit moment ben ik behoorlijk in de ban van de jonge acteur en performer Marius Mensink. Wat een schoonheid en talent. Ik hoop wel dat zo'n jongen zijn eigen weg kan volgen en niet al te snel in een televisieserie zit. Op het toneel is de magie groter.

Die erotische spanning vind ik ook bij foto's. Ik verzamel al mijn hele leven foto's en heus niet alleen van mooie jongetjes, maar vaak wel met een erotische uitstraling. Vooral het werk van de Duitse fotograaf Wolfgang Tillmans heeft mijn hart gestolen. Ik heb meer dan 75 foto's van hem, de grootste verzameling van de wereld, zegt hij.”

Les 5

Twijfel nooit aan jezelf

“In mijn vak heb ik nooit getwijfeld aan mezelf. Ik weet dat ik goed ben in het ontmoeten van mensen. Daar heb ik een gave voor. Toch zit ik er ook wel eens naast. Onlangs had ik een jonge actrice als toekomstig talent aangemerkt, maar zij maakte het totaal niet waar. Dat gebeurt ook.

Ik ben wel trots op wat ik heb gedaan in mijn

carrière. Daar heb ik ook de nodige waardering voor gekregen. Een Gouden Kalf voor ‘een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse filmcultuur’, maar ook de Rembrandt Award en de ACT prijs van de acteursvakbond. Met die laatste prijs ben ik het meest blij, omdat het de erkenning van acteurs is.

Al mijn prijzen staan pontificaal in mijn huiskamer en niet op de wc, zoals sommige acteurs doen. Ik ben er trots op, zo ijdel ben ik ook wel weer.”

Les 6

Neem niet alles serieus

“Ik houd niet van spelletjes, zeker niet in ons kleine wereldje. Acteurs zeggen wel eens: ‘Jij kan ons maken of breken’, zo zie ik dat niet. Wanneer iemand echt goed is, zal ik dat altijd zeggen, maar ook wanneer iets middelmatig is. Dat is niet breken, maar eerlijk zijn.

Ik zeg altijd alles gelijk in iemands gezicht. Dat is misschien niet altijd fijn, maar wel duidelijk. Als ik iemand niet goed vind in een stuk, zal ik er nooit omheen draaien of iets nietszeggend als ‘spannend’ zeggen. Ik misbruik mijn macht zeker niet.

Mensen vinden mij soms vreselijk lastig en dat ben ik ook. Ik maak graag ruzie. Oh, dat kan ik echt goed. Het is tegenwoordig wel iets minder heftig; vroeger maakte ik zo ongenadig ruzie met mijn oud-collega Job Gosschalk of met mijn goede vriend Hans Kesting. Soms spraken we een maand niet met elkaar.

Tegenwoordig gebeurt het nauwelijks meer. Ik vergeet ook altijd meteen weer waarover de ruzie gaat, ik ontplof en een minuut later ben ik het vergeten. In ons wereldje moet je kunnen relativeren; als je alles serieus neemt heb je geen leven.”

Les 7

Voor elkaar zorgen is prima

“In de liefde was ik een laatbloeiër. In de tijd van de toneelschool had ik geregeld vriendinnetjes, maar ook korte vrijages met Ramses Shaffy onder anderen, en ik was vaak in nichtenkroegen te vinden.

Ik kwam er pas echt voor uit, toen ik midden jaren zestig in het oude De la Mar theater de Britse regisseur Adrian Brine aan het werk zag. Ik ging een praatje met hem maken en zo kwam het dat ik hem enkele maanden assisteerde. Inmiddels zijn we 47 jaar samen.

We passen bij elkaar, zijn beiden artistiek, geven elkaar liefde en vriendschap. Dit jaar kreeg Adrian een hartaanval en sinds die tijd zijn we nog zorgzamer naar elkaar. Ik ga mee naar alle doktersafspraken en zorg ervoor dat ik wat va-

ker thuis ben. Adrian kookt heerlijk en zorgt ook voor mij. Dat zijn we aan elkaar verplicht.

Zijn hartaanval heeft ons wel met de neus op de feiten gedrukt. We zijn vreselijk geschrokken en sommige dingen zijn anders. Als ik voorheen laat thuis kwam, wachtte hij me op met een lekker glas wijn. Nu slaapt hij vaak al en kom ik zachtjes binnen en kijk ik of hij nog ademt.

Dat is anders en best vreemd. Natuurlijk had ik wel door dat we ouder werden, nu weet ik het echt. Ik vind er niet veel aan.”

Les 8

Geef kunst weg

“Ik heb mijn hele leven van alles verzameld, vooral foto’s en kunstwerken. Ik volgde alle trends in tijdschriften als *The Face*. Nu Adrian en ik toch een andere levensfase ingaan, wil ik het anders doen met die kunst.

We wonen al 32 jaar in hetzelfde huis en het staat eerlijk gezegd bomvol. Ook heb ik nog ettelijke fotowerken in opslag staan. Het voelt steeds meer als ballast.

De laatste tijd denk ik veel na over wat ik ermee zal doen. Als ik het aan een museum schenk, verdwijnt het straks in een of ander depot. Gewoon plat verkopen vind ik ook niet prettig. Zo heb ik een echte Warhol met Mick Jagger erop, die is wel een ton waard, maar wat moet ik met dat geld? Ik geef liever mijn kunstwerken zelf weg.

De laatste tijd schrijf ik op voor wie bepaalde werken bestemd zijn. Zo heb ik een achterneefje dat fan is van Eminem, net als ik. Ik heb een ets van een foto van Eminem van Elisabeth Peyton, die gaat dus naar hem.

Ik had graag zelf kinderen gewild, maar dat is

er niet van gekomen. Tegelijk heb ik zoveel mooie toneelkinderen om me heen. Die koester ik.” ■

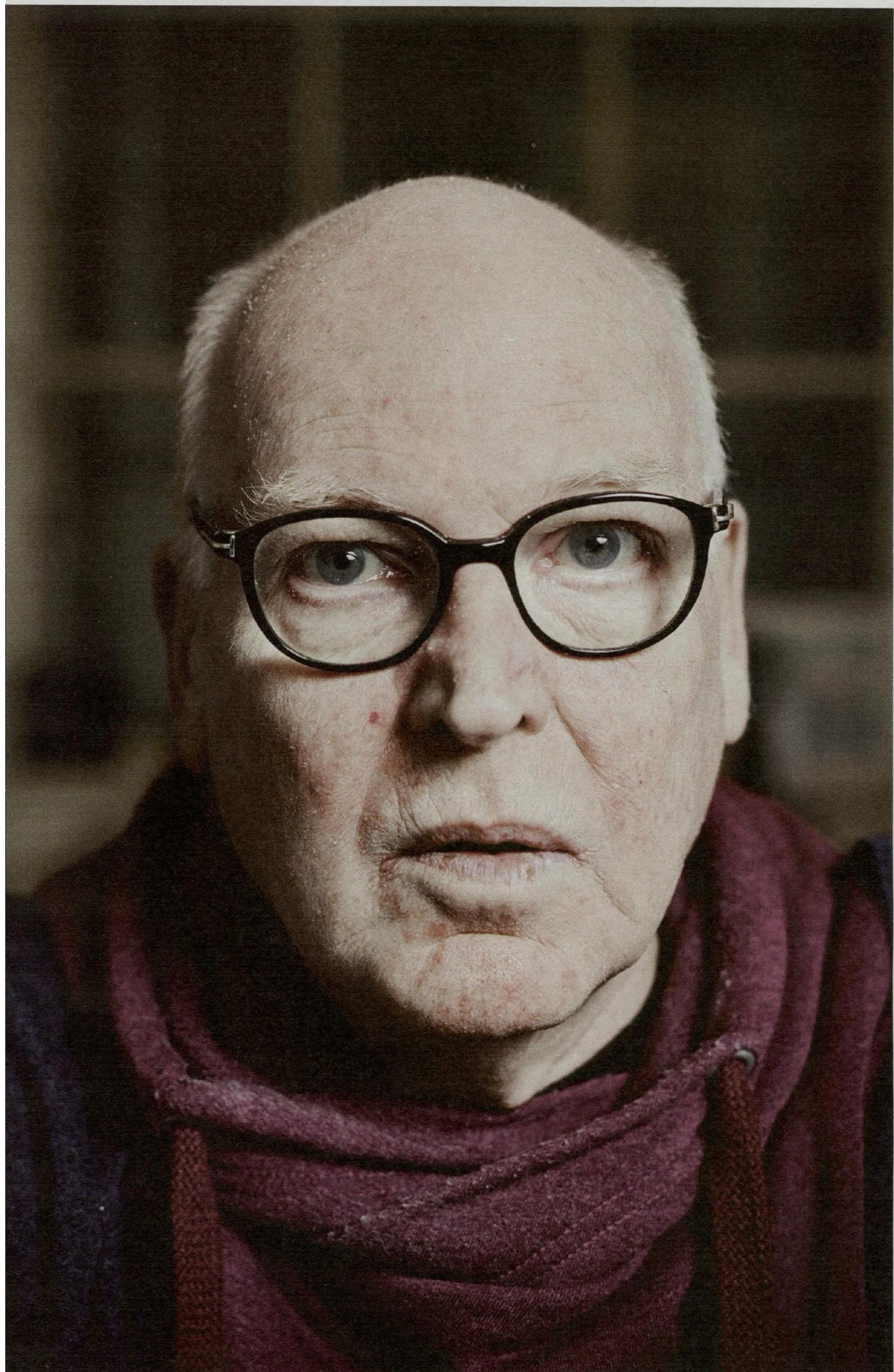
Hans Kemna

Hans Kemna (1940) is de eerste castingdirector van ons land. Zijn grote doorbraak kwam nadat hij Monique van de Ven ontdekte voor de film *Turks Fruit* van zijn vriend Paul Verhoeven. Later volgden diverse andere acteurs en actrices. In 1980 richtte hij Kemna Casting op, het eerste castingbureau van ons land. In 2000 verkocht hij het bedrijf aan Job Gosschalk. Kemna is af en toe acteur, maar zijn verdiensten liggen meer bij het casten dan bij het toneelspelen. Hij cast al 25 jaar voor Toneelgroep Amsterdam en doet projecten met jonge regisseurs. Verder geeft hij les op de toneelschool en de regieopleiding en schrijft columns voor *Theatermaker*, het vakblad voor de podiumkunsten. In 2005 ontving Kemna een Gouden Kalf voor zijn belangrijke bijdrage aan de Nederlandse filmcultuur. In 2010 won hij de eerste ACT Award van de acteursvakbond en de Rembrandt Award. Hij leeft 47 jaar samen met regisseur Adrian Brine.

*Ik heb een Warhol
die een ton waard
is, maar wat moet
ik met dat geld?*

'Ik was niet echt een goede acteur. Ik had wel een goede neus om de juiste mensen te ontmoeten.'

'Wanneer iemand echt goed is, zal ik dat altijd zeggen, maar ook wanneer iets middelmatig is.'